

Розділ 5

ПЕРСОНАЛІЇ

УДК 929Кентій:930.25(477)

Анжела Іщук

ІСТОРИК-АРХІВІСТ А. КЕНТІЙ: ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

Висвітлено життєвий шлях історика, архівіста Анатолія Вікторовича Кентія, оглянуто його внесок у розвиток архівної справи, дослідження Другої світової війни (1939–1945 рр.), національно-визвольних змагань міжвоєнного та повоєнного періодів (1920–1950-х рр.), партизанського руху, історії Організації українських націоналістів, Української повстанської армії.

Ключові слова: А. Кентій, архівіст, Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України), Друга світова війна, партизанський рух, Організація українських націоналістів, Українська повстанська армія.

Становлення України як незалежної демократичної держави, формування громадянського суспільства потребує вивчення і використання історичного досвіду. У його дослідженні значну роль відіграє персоналістика, що передбачає студювання біографій видатних постатей. Подібні наукові розвідки дають можливість проаналізувати найрізноманітніші аспекти вітчизняної історії крізь призму діяльності конкретних особистостей, об'єктивно оцінити внесок кожного у становлення та розвиток країни.

До кола провідних фахівців, які залишили помітний слід у галузі вітчизняного архівознавства та дослідження історії Другої світової війни (1939–1945), національно-визвольних змагань міжвоєнного та повоєнного періодів належить видатний архівіст та історик Анатолій Вікторович Кентій. Він залишив значну та багатогранну наукову спадщину з питань методики архівної роботи, проблем радянського партизанського руху, історії Організації українських націоналістів та Української повстанської армії. Його науковий доробок складають понад 80 ґрунтовних розвідок та публікацій, які привертають увагу дослідників викладенням теоретичного матеріалу, насиченістю фактичними даними, актуальністю думок та трактувань.

Виходячи з цього, стає зрозумілою актуальність всебічного дослідження й осмислення місця і ролі особистості А. Кентія в загальній картині розвитку архівознавства та історичної науки в цілому. Наукова новизна питання, порушеного у статті, зумовлена тим, що його життєвий шлях та діяльність досі не були предметом спеціальних досліджень. Відповідно автор ста-

вить за мету, спираючись на архівні документи, що зберігаються у Центральному державному архіві громадських об'єднань України (далі – ЦДАГО України), та інші джерела здійснити узагальнююче дослідження життєвого шляху, визначити основні напрями діяльності, розкрити найцінніші складові наукової спадщини та скласти шану знаному архівісту, історичу і наставнику.

Народився Анатолій Вікторович 12 квітня 1937 р. у Києві у родині службовця. Його батько – Кентій Віктор Андрійович був чемпіоном і рекордсменом СРСР, УРСР, членом товариства «Спартак» у місті Києві з кінного спорту, учасником трьох воєн: Першої світової, громадянської та Другої світової. З фронтів останньої він так і не повернувся. – мобілізований у липні 1941 р., зник безвісти у січні 1944 р. Мати – Катерина Гаврилівна в роки окупації Києва і важкий післявоєнний час самотужки виховувала двох дітей і змогла дати їм гідну освіту (старша донька – Любов стала педагогом)¹.

У 1955 р. після закінчення середньої школи № 155 м. Києва Анатолій Вікторович деякий час працював учнем слюсаря на Молотовському райпромкомбінаті м. Києва. З липня 1956 р. до серпня 1959 р. проходив службу в Радянській армії, у тому числі в одному із підрозділів військово-повітряних сил на космодромі Байконур (Казахстан). Демобілізувавшись з армії, він деякий час працював слюсарем на заводі ім. Артема у Києві. Передчуття нового часу, обумовленого змінами у суспільно-політичному житті країни та розвитком науково-технічного прогресу,

© Анжела Іщук, 2015

любов до історії пробудили в душі юнака жагу до наукових досліджень, тому у 1962 р. він вступив на заочне відділення історичного факультету Київського державного університету ім. Т. Шевченка, який закінчив у 1968 р. із відзнакою.

Подальше своє життя Анатолій Вікторович присвятив архівній справі, працюючи на наукових і керівних посадах в державних архівах та Головному архівному управлінні при Раді Міністрів УРСР.

Архівну діяльність він розпочав у 1966 р. на посаді старшого наукового співробітника Центрального державного історичного архіву. У той час зусилля архівістів спрямовувались на розбудову та реформування архівної системи, зміцнення матеріально-технічної бази архівних установ, впровадження нових технологій зберігання документів, розвиток видавничої діяльності архівів, вихід українських архівістів на міжнародну арену². Обіймаючи посади старшого інспектора організаційно-методичного відділу (1968–1970) та помічника начальника (1970–1979) Архівного управління (з 1974 р. – Головне архівне управління), А. Кентій наполегливо працював над поставленими завданнями. Зокрема, був одним із авторів-упорядників першого в нашій країні довідника «Державні архіви Української РСР» (К., 1972)³. Коли в Головархіві з метою вирішення актуальних питань розвитку архівної справи було створено Колегію, він деякий час був її секретарем.

Протягом 80-х років минулого століття А. Кентій працював у секторі партійного архіву Інституту історії партії при ЦК Компартії України – філіалу Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС: з 1980 р. – інструктором, а з вересня 1989 р. – старшим науковим співробітником. Його висока фахова кваліфікація особливо яскраво проявилась у вирішенні питань науково-методичного керівництва партійними архівами обкомів КПУ та вдосконалення описування архівних документів, зокрема Українського штабу партизанського руху⁴ тощо.

У буремні 90-ті роки, після здобуття Україною незалежності, А. Кентій активно займався питаннями приймання на державне зберігання надзвичайно важливих документів з поточного архіву ЦК КПУ, що відображали історію України 1985–1991 рр. Він входив до складу однієї з робочих груп спеціалістів із приймання фондів архіву ЦК КПУ⁵, який відповідно до Указу Президії Верховної Ради від 27 серпня 1991 р., переходив у підпорядкування Головного архівного управ-

ління при Кабінеті Міністрів України, а також був членом експертної комісії з визначення науково-історичної та практичної цінності документів поточного діловодства ЦК КПУ⁶.

Перебуваючи на посаді головного зберігача фондів (з жовтня 1991 р.) ЦДАГО України, Анатолій Вікторович працював над реалізацією першочергових завдань, що постали перед новоствореною архівною установою і полягали в інтегруванні партійного архіву до системи державних архівів України. Для цього проводилось суцільне перевіряння наявності особливо цінних документів та повне, відповідно до правил роботи державних архівів, упорядкування документів поточного діловодства ЦК КПУ; забезпечення широкого доступу дослідників до документів⁷; перехід на нові форми обліку та планово-звітної документації державних архівів⁸ тощо. Під його головуванням пройшли перші засідання експертно-перевірної комісії ЦДАГО України⁹. Він доклав багато зусиль щодо посилення заходів із забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду (далі – НАФ) в архіві¹⁰, організації робіт із розсекречення документального масиву партійних і комсомольських органів¹¹.

Повернувшись на роботу в Головне архівне управління при Кабінеті Міністрів України, де у 1992–1997 рр. обіймав посаду начальника відділу зберігання та обліку Архівного фонду України, А. Кентій продовжував займатися проблемами забезпечення збереженості архівних документів та вдосконалення ведення облікової документації на загальногалузевому рівні. На той час ці питання набули актуального характеру, оскільки завершувався процес приєднання колишніх партійних архівів до системи державних архівних установ, проводилось передавання архівних документів Комітету державної безпеки України до державних архівів, здійснювались перші кроки у напрямку повернення документів національного архівного надбання або отримання їх копій. З метою посилення організаційних засад роботи з повернення документів у Головархіві було створено відомчу комісію з визначення документів з історії України, що зберігаються в архівах Російської Федерації, до складу якої входив й А. Кентій¹². Глибоке вивчення ним фактичного стану збереженості документів НАФ та багаторічний фаховий досвід дозволили йому сприяти поглибленню нормативно-методичного забезпечення відповідного напрямку та здійснення комплексу практичних заходів, таких як: поліпшення умов зберігання документів, посилення надійності й безпечності експлуатації будівель, споруд та ін-

женерних мереж; удосконалення вимог до контрольно-пропускного режиму, протипожежного захисту в держархівах тощо. До незаперечних заслуг А. Кентія належить розробка «Методика і критерії виявлення і включення унікальних документальних пам'яток Національного архівного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання», яка побачила світ у 1998 р.

Наприкінці 1990-х років Анатолій Вікторович повернувся в ЦДАГО України, де пропрацював останні роки свого життя (1997–2010). За його безпосередньої участі підготовлено путівник по фондах ЦДАГО України, розпочато виявлення унікальних документів у фондах архіву.

У 2003 р., після звільнення з посади головного зберігача фондів ЦДАГО України у зв'язку із досягненням граничного віку, досвідчений архівіст залишається працювати в архіві й усі свої зусилля та помисли зосереджує на науковій праці. Саме в цей період йому найбільш успішно вдається поєднувати архівну роботу із ґрунтовними історичними дослідженнями. Протягом 2001–2009 рр. він впорядкував і описав окремі фонди партизанських з'єднань та загонів періоду Великої Вітчизняної війни (Ф. 75, 76, 116, 128, 274); документи науково-дослідної та видавничої діяльності Інституту історії партії при ЦК КПУ за 1946–1988 рр. (Ф. 39, оп. 12); особовий фонд командира Чернігівського партизанського з'єднання, державного та громадського діяча О. Федорова (Ф. 326); документи Громадського об'єднання «Народний Рух України» (Ф. 270) тощо.

Проте взірцем вдалого симбіозу певних рутинних дій повсякденної архівної справи та яскравих відкриттів відомого науковця є здійснення ним наукового впорядкування колекції документів «Український музей в Празі» (Ф. 269). Через низку причин, зокрема – безсистемний характер побудови здавального опису; невірні відомості в анотаціях; незадовільний фізичний стан та наявність чималої кількості документів зі швидко згасаючими текстами; значну кількість документів, складених іноземними мовами, необхідність ідентифікації фондозасновників – установ і осіб, роботи з упорядкування документів затягнулись на роки. Енциклопедичні знання з історії визвольних змагань 1917–1920 рр., життя та діяльності української еміграції, її діячів у 1920–1941 рр., аналітичне мислення, наполегливість, терпіння та просто вдача стали у нагоді в роботі з атрибуції документів. Враховуючи форми звертання авторів до своїх кореспондентів, псевдоніми, особли-

вості почерків, реквізити на конвертах та поштових листівках, а також проведений ґрунтовний аналіз змісту документів дозволили А. Кентію здійснити, без перебільшення, відкриття у галузі вивчення епістолярної спадщини української еміграції. У процесі наукового опрацювання були виявлені та ідентифіковані листи Голови Проводу ОУН Є. Коновальця, секретаря Проводу українських націоналістів В. Мартинця¹³; листи Голови Директорії і Головного отамана військ УНР С. Петлюри до колишніх діячів УНР – відомих українських громадсько-політичних діячів К. Мацієвіча та В. Садовського, які брали активну участь у суспільно-політичному житті українців за кордоном. Про досягнуті результати проведеної наукової роботи, її особливості і проблеми А. Кентій розповів у 2001 р. на сторінках журналу «Архіви України» у статті «Комплекс листів С. В. Петлюри у фондах ЦДАГО України»¹⁴. Аналізуючи зміст листів, історик навіть пророчі, на його думку, слова С. Петлюри: «Боюсь я, що коли ми не знайдемо в собі сил організаційних для цього, – то майбутні події пронесуться хуртовинами над нашою нещасною землею і ми не в силі будемо ні спинити їх, ні використати в наших інтересах»¹⁵ і зробив невтішний висновок, що остання крапка в національно-державницьких змаганнях українського народу навряд чи може бути поставлена¹⁶. Проте, не втрачаючи природного оптимізму, вчений щиро сподівався, що виявлене ним унікальне історичне джерело з новітньої історії України стане в нагоді не тільки широкому загалу дослідників, а й сучасним політикам.

Слід зазначити, що до кола наукових інтересів А. Кентія входили не лише питання національно-визвольних змагань міжвоєнного та повоєнного періодів. Перші праці науковця були присвячені радянському партизанському рухові в період Другої світової війни. Він був автором і членом авторських колективів низки монографій з історії боротьби українського народу проти загарбників у роки Великої Вітчизняної війни, серед них – двотомник «Народная война в тылу фашистских оккупантов на Украине в 1941–1944 гг.» (К., 1986), «Штаб непокорённых (Украинский штаб партизанского движения в годы Великой Отечественной войны)» (К., 1988), збірник документів «История предостерегает» (К., 1986) та ін.¹⁷

Поступово, в міру того, як дослідник опанував практично всі наявні історичні джерела, заглибився в історію Другої світової війни, його зацікавила проблема феномену українського на-

ціонально-визвольного руху. А. Кентій одним із перших розпочав ретельно досліджувати історію Організації українських націоналістів та Української повстанської армії. Він не боявся гострих тем, адже спирався на документальні свідчення, наукові праці, мемуарну літературу, які пропускав через призму об'єктивного уявлення неоднозначних процесів новітньої історії України, іноді навіть наперекір особистим переконанням. Як член робочої групи істориків при Урядовій комісії з вивчення діяльності українських націоналістів, А. Кентій упродовж 1998–1999 рр. написав низку наукових праць з історії Української військової організації, Організації українських націоналістів, Української повстанської армії¹⁸. Його розробки стали найзмістовнішими дослідженнями з цієї проблематики, серед них: «Українська військова організація (УВО) в 1920–1928 рр.: Короткий нарис» (К., 1998), «Нариси з історії Організації українських націоналістів (1929–1941)» (К., 1998), «Нариси з історії Організації українських націоналістів в 1941–1942 рр.» (К., 1999), «Українська повстанська армія в 1942–1943 рр.» (К., 1999), «Українська повстанська армія в 1944–1945 рр.» (К., 1999), «Нарис боротьби ОУН–УПА в Україні (1946–1956)» (К., 1999) та ін.

Особливо плідними для Анатолія Вікторовича були останні десять років його життя. В цей період з'явилися наступні праці: «Збройний чин українських націоналістів. 1920–1956. Історико-архівні нариси в 2-х томах» (К., 2005, 2008) та «Війна без пощади і милосердя: Партизанський рух в тилу вермахту в Україні. 1941–1944 рр.» (К., 2005, у співавторстві); унікальне науково-довідкове видання «Україна партизанська. 1941–1945 рр. Партизанські формування та органи керівництва ними» (К., 2001, у співавторстві). Як зазначив історик і архівіст В. Лозицький (директор ЦДАГО України у 2000–2013 рр.) «Наукові праці А. В. Кентія є незаперечним внеском у розвиток вітчизняної історичної науки, вони відомі в науковому середовищі не лише в Україні, а й за її межами»¹⁹.

Творчий доробок архівіста складають також численні збірники документів, до впорядкування яких він залучався, зокрема: «Голод 1932–1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів» (К., 1990), «Симон Петлюра. Невідомі листи з Парижа як політичний заповіт борцям за самостійну Україну» (К., 2001), «Всеволод Петрів. Військово-історичні праці. Спомини» (К., 2002) та «Всеволод Петрів. Військово-історичні праці. Листи» (К., 2004), «Є. Коновалець “Я б’ю в дзвін,

щоб зрушити справу ОУН з мертвої точки...”». Невідомі документи Організації українських націоналістів. Рік 1930 (Листування Голови провладу ОУН Є. Коновальця і секретаря ПРУН В. Мартинця)» (К., 2003), «Визвольні змагання очима контррозвідника (Документальна спадщина Микола Чеботаріва)» (К., 2003), «Софія Русова. Мемуари. Щоденник» (К., 2004), «Від Полісся до Карпат. Карпатський рейд Сумського партизанського з'єднання під командуванням С. А. Ковпака (червень–вересень 1943 р.): очима учасників, мовою документів» (К., 2005), «Красные партизаны: малоизвестные страницы истории (1941–1944 гг.)» (К., 2007), «Українська політична еміграція 1919–1945» (К., 2008), «Голодомор 1932–1933 років в Україні: злочин влади – трагедія народу» (К., 2008), «Провісники свободи, державності і демократії» (К., 2009), багатотомної серії «Літопис УПА» тощо.

До наукової спадщини науковця слід також віднести ґрунтовні огляди архівних джерел та наукові статті з різноманітної проблематики історії ХХ ст. у фахових виданнях²⁰.

Останні праці А. Кентія – науково-популярне видання «Радянські партизани 1941–1944: світло й тіні» (К., 2010, у співавторстві), збірник документів «Партизанская война на Украине: Дневники командиров партизанских отрядов и соединений, 1941–1944» (Москва, 2010), підготовлений ним в співавторстві з іншими працівниками ЦДАГО України й огляд «Документи ОУН та УПА у фондах ЦДАГО України», опублікований на шпальтах «Українського історичного журналу», вийшли з друку вже без автора.

Ці праці отримали схвальні оцінки фахівців за високий професійний рівень, сучасне бачення, поміркований аналіз та неупереджене ставлення до проблемних питань досліджуваної тематики. Рецензуючи видання «Радянські партизани 1941–1944: світло й тіні», Л. Легасова наголосила на зваженості й об'єктивності підходів автора до кожного твердження в зображенні картини «реальних подій партизанської війни», розкритті таких складних тем історії радянського партизанського руху, як його становлення в 1942–1943 рр., протистояння з окупантами, націоналістичним підпіллям, розвідувальна та контррозвідувальна діяльність партизан, негативні явища в партизанських загонах, стосунки між партизанськими ватажками і центральним командуванням партизанського руху в Москві²¹.

Інше видання архівно-документальної спадщини – «Партизанская война на Украине: Дневники командиров партизанских отрядов и

соединений, 1941–1944» з «некупюрованою публікацією джерел особистого походження», на думку І. Патриляка, «дозволяє свіжим поглядом подивитися на перебіг подій партизанської війни, звернутися до відтворення партизанського побуту, взаємин учасників партизанського руху, ставлення місцевого населення до партизанів»²². До безперечних заслуг упорядників документального збірника він відносить фаховий «джерелознавчий аналіз щоденників», а також «подання детальних біографічних довідок не тільки про авторів щоденників, але й про більшість осіб, котрі згадуються в текстах документів». Відзначаючи пізнавальну цінність фактичного матеріалу викладеного на сторінках щоденників, Д. Веденєєв висловив сподівання що введення їх до наукового обігу сприятиме «розвиткові антропологічного виміру у студіюванні історії Великої Вітчизняної війни, історико-психологічних досліджень специфічного стану людей у вирі бойових дій у відриві від «великої землі», а також історії повсякденності воєнних років»²³.

Прикладом плідного вивчення А. Кентієм історії українського національно-визвольного руху є огляд «Документи ОУН та УПА у фондах ЦДАГО України». Ця остання наукова розробка архівіста вміщує повний огляд джерельної бази згаданого архіву з історії ОУН та УПА та узагальнює результати його багаторічних архівних розвідок. Фактично ця праця є своєрідним заповітом-путівником небайдужим до означеної проблематики з історії України.

Анатолій Вікторович є автором численних повідомлень, публікацій на сторінках українських журналів і газет. Він підготував низку статей для багатотомного видання «Енциклопедія історії України»²⁴. Починаючи з 70-х років ХХ ст. його наукові праці систематично публікувалися у часописі «Архіви України». Понад 10 років читачі газети «Сільські вісті» у рубриці «Сторінки історії» знайомилися зі статтями та добірками документів, автором яких був А. Кентій.

Наукові дослідження вченого широко відомі на теренах України, близького й далекого зарубіжжя. Вони отримали високу позитивну оцінку фахівців та громадськості за їх високий науковий рівень, об'єктивність та доступність викладу теоретичного та історичного матеріалу.

За майже піввіковий період роботи в архівній системі А. Кентій проявив себе висококваліфікованим спеціалістом архівної справи, талановитим істориком. Чверть сторіччя він пропрацював у ЦДАГО України. Архівний пошук, наукові дослідження, видання джерел були для нього не

виконанням службового обов'язку, а життєвою необхідністю, сенсом його життя.

Без сумніву для багатьох він був вчителем та наставником. Про вагомий авторитет, велику повагу колег до Анатолія Вікторовича свідчать пропозиції загальних зборів колективу архіву про висунення його кандидатури до високих державних нагород²⁵. За вагомий особистий внесок у розвиток архівної справи, високий професіоналізм А. Кентій нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (2004); медаллю «Ветеран праці» (1986); Грамотою-подякою Президента України (1999) та званням «Заслужений працівник культури України» (2001).

Ця публікація, що є першою науковою розвідкою узагальнюючого характеру про Анатолія Вікторовича Кентія, дає можливість простежити основні віхи його життя та діяльності, визначити внесок у розвиток вітчизняної архівної справи та дослідження історії Другої світової війни 1939–1945 рр., національно-визвольних змагань міжвоєнного та повоєнного періодів. Згадані документи та джерела доповнюють відомості до біографії знаного історика-архівіста, а подекуди ставлять нові питання, окреслюючи напрями нових наукових досліджень з метою творчого переосмислення й цілісного сприйняття життя й діяльності А. Кентія.

¹ ЦДАГО України, ф. 39, оп. 10, спр. 16, арк. 5.

² Українські архівісти (XIX–XX ст.) : біобібліогр. довід. / Держкомархів України, УНДІАСД ; упоряд.: І. Б. Матяш (кер.), С. Л. Зворський, Л. Ф. Приходько [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 411–413.

³ In Мемогіам. Кентій Анатолій Вікторович // Український історичний журнал. – 2010. – № 6. – С. 226–227.

⁴ ЦДАГО України, ф. 39, оп. 10, спр. 16, арк. 3.

⁵ Там само, ф. 264, оп. 1, спр. 1, арк. 6, 63в.

⁶ Там само, спр. 2, арк. 1–8.

⁷ Там само, спр. 1, арк. 11, 12.

⁸ Там само, спр. 16, арк. 9–11.

⁹ Там само, спр. 5, арк. 5.

¹⁰ Там само, спр. 4, арк. 9–11.

¹¹ Там само, спр. 15, арк. 7.

¹² Там само, арк. 3, 3зв.

¹³ Кентій А. В. Фонд «Український музей в Празі» ЦДАГО України як складова «Празького архіву» (за результатами впорядкування) // Архіви України. – 2000. – № 1/3. – С. 43–49.

¹⁴ Кентій А. В. Комплекс листів С. В. Петлюри у фондах ЦДАГО України // Архіви України. – 2001. – № 1/2. – С. 72–79.

¹⁵ ЦДАГО України, ф. 269, оп. 2, спр. 102, арк. 17.

¹⁶ Кентій А. В. Комплекс листів С. В. Петлюри у фондах ЦДАГО України. – С. 77.

¹⁷ In Memoriam. Пам'яті видатного архівіста, історика Анатолія Вікторовича Кентія // Архіви України. – 2010. – № 1. – С. 252–254.

¹⁸ ЦДАГО України, ф. 264, оп. 2, особова справа, арк. 11 зв.

¹⁹ In Memoriam. Кентій Анатолій Вікторович // Український історичний журнал. – 2010. – № 6. – С. 226–227.

²⁰ Див.: Кентій А. В. Фонд «Український музей у Празі» ЦДАГО України як складова «Працького архіву» (за результатами впорядкування) // Архіви України. – 2000. – № 1/3. – С. 43–49; *Його ж.* Комплекс листів С. В. Петлюри у фондах ЦДАГО України // Архіви України. – 2001. – № 1/2. – С. 72–79; *Його ж.* Листопадовий 1921 року рейд Ю. Тютюнника в Україну (Сторінками архівно-слідчих справ ЦДАГО України) // Архіви України. – 2002. – № 1/3. – С. 187–193; *Його ж.* Війна 1941–1945 рр. очима її учасників і очевидців (за документами ЦДАГО України) // Архіви України. – 2005. – № 1/3. – С. 474–487; *Його ж.* «Витримати і ще раз витримати» (Невідомий документ з історії ОУН у фондах ЦДАГО України) // Архіви України. – 2005. – № 5/6. – С. 475–487; *Його ж.* До історії Листопадового рейду 1921 р. частин Армії УНР під командуванням Ю. Тютюнника в Україну (документи ЦДАГО України про долю групи учасників рейду) // Архіви України. – 2008. – № 3/4. – С. 124–134; *Його ж.* Доля племінниці Степана Бандери (огляд архівно-слідчої справи Л. Возняк-Лемик) // Архіви України. – 2009. – № 5. – С. 109–118; *Його ж.* До 60-річчя історика-архівіста В. С. Лозицького // Український історичний журнал. –

2008. – № 2. – С. 209–210; *Його ж.* Документи ОУН та УПА у фондах ЦДАГО України // Український історичний журнал. – 2011. – № 2. – С. 202–222.

²¹ Лєгасова Л. В. Нове видання з історії радянського партизанського руху // Архіви України. – 2010. – № 2. – С. 226–228.

²² Патриляк І. К. Війна в тилу ворога очима партизанських командирів // Архіви України. – 2010. – № 5. – С. 278–280.

²³ Веденєв Д. В. Партизанська війна на Україні. Щоденники командирів партизанських загонів та з'єднань. 1941–1944 // Український історичний журнал. – 2011. – № 3. – С. 213–216.

²⁴ Див.: Кентій А. В. Кук Василь Степанович // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2008. – Т. 5 : Кон – Кю. – С. 456–458; *Його ж.* Партизанський рух в Україні в роки Другої світової війни // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – К. : Наук. думка, 2011. – Т. 8 : Па – Прик. – С. 70–75; *Його ж.* Центральний штаб партизанського руху // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2013. – Т. 10 : Т–Я. – С. 469–470; *Його ж.* Шухевич Роман Осипович // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2013. – Т. 10 : Т–Я. – С. 674–675.

²⁵ ЦДАГО України, ф. 264, оп. 2, особова справа, арк. 11, 12, 18, 19.

Освещен жизненный путь выдающегося архивиста, историка Анатолия Викторовича Кентия, внесшего весомый вклад в развитие архивного дела, исследования Второй мировой войны, национально-освободительного движения между и послевоенный периоды (1920–1950-х гг.), партизанского движения, истории Организации украинских националистов и Украинской повстанческой армии.

Ключевые слова: А. Кентий, архивист, Центральный государственный архив общественных организаций Украины (ЦДАГО Украины), Вторая мировая война, партизанское движение, Организация украинских националистов, Украинская повстанческая армия.

This article reviews the life of the historian and archivist Anatolyi Kentyi, views his contribution to the development of archival affairs, the study of World War II (1939–1945), national liberation struggle of the interwar and post war period (1920–1950), partisan movement, history of the Organization of Ukrainian Nationalists and the Ukrainian Insurgent Army.

Key words: A. Kentiy, an archivist, the Central State Archives for Public Organizations of Ukraine, World War II, partisan movement, the Organization of Ukrainian Nationalists, the Ukrainian Insurgent Army.